

РЕШЕНИЕ
25.05.2021

с.Ямбулатово

КАРАР
№ 9 – 53

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл жирлеге территориясендә гражданнар арасында сораштыру билгеләү һәм үткөрү Тәртибенә үзгәрешләр кертү турында

“Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында” 2003нче елның 6нчы октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл жирлеге Уставы нигезендә

Югары Ослан муниципаль районы
Ямбулат авыл жирлеге Советы
каrar итте:

1. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл жирлеге Советының 2013нче елның 29нчы мартыннан 29 – 163нче номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл жирлеге территориясендә гражданнар арасында сораштыру билгеләү һәм үткөрү Тәртибенә үзгәрешләр кертергә:

1.1. Тәртипнең 2.1 Пунктына түбәндәге эчтәлекле жәмлә өстәргә:

«Инициатив проектка ярдәм итү турында гражданнарның фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча гражданнардан сораштыруда, аларда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән муниципаль берәмлек халкы яисә аның уналты яшькә җиткән өлеше катнашырга хокукы»;

1.2. Тәртипнең 5.4 Пунктын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«5.4. Гражданнар арасында сораштыру үткөрү турында карар Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл жирлеге Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданнар арасында сораштыру үткөрү өчен "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайты файдаланылырга мөмкин»;

1.3. Тәртипнең 5.7 Пунктына түбәндәге эчтәлекле абзац өстәргә:

«"Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтынан файдаланып, гражданнар арасында сораштыру уздырган очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.

1.4. Тәртипнең 17.1 пунктының 2 абзацында. «Жирле үзидарә органнары» сүзләреннән соң «жирлек халкы өчен» сүзләрен өстәргә»;

2. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл жирлеге территориясендә гражданнар арасында сораштыру билгеләү һәм үткәру Тәртибен яңа редакциядә расларга (1нче кушымта)

3. Әлеге карарны авыл жирлегенең мәгълүмати стендларында, Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында, Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталында урнаштырырга.

4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Советның Социаль-мәдәни мәсьәләләр, Законлылык һәм хокук тәртибе буенча даими комиссиясенә йөкләргә.

Совет Рәисе Урынбасары,
ТР Югары Ослан муниципаль районы
Ямбулат авыл жирлеге башлыгы урынбасары

М.Н. Әхмәтжанов

Югары Ослан муниципаль районы
Ямбулат авыл җирлеге Советының
2021нче елның 25нче маеннан
9-53нче карарына

1 нче кушымта

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЮГАРЫ ОСЛАН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ ЯМБУЛАТ АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ГРАЖДАННАР АРАСЫНДА СОРАШТЫРУ ҮТКӘРҮ НӘМ БИЛГЕЛӘУ ТӘРТИБЕ ТУРЫНДА

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Гражданның сораштыру (алга таба - сораштыру) Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл җирлеге халкының турыдан-туры ихтыяр белдерү рәвешләренә берсе булып тора.

Сораштырулар ярдәмдә гражданның җирле үзидарәне гамәлгә ашыру хокукы гамәлгә ашырыла.

1.2. Сораштыру Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл җирлегендә яшәүчеләренә яки аның өлешендә яшәүчеләренә җирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикерләрен ачыклау һәм җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, шулай ук дәүләт хакимияте органнары тарафыннан карарлар кабул иткәндә исәпкә алу ысулы булып тора.

1.3. Сораштыру нәтижеләре тәкъдим итү характерына ия.

2. Сораштыру үткәру принциплары

2.1. Сораштыруда Югары Ослан муниципаль районының сайлау хокукына ия һәм сораштыру үткәрелә торган территория чикләрендә яшәүче Ямбулат авыл җирлегендә яшәүчеләр катнашырга хокуклы. Инициатив проектка ярдәм итү турында гражданның фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча гражданның сораштыруда, аларда инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителгән муниципаль берәмлек халкы яисә аның уналты яшькә җиткән өлеше катнашырга хокуклы»

2.2. Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл җирлегендә яшәүчеләр сораштыруда тигез нигезләрдә катнашалар. Сораштыруда катнашкан һәр кеше бер тавышка ия һәм сораштыруда турыдан-туры катнаша.

2.3. Сораштыруда катнашуга гражданның җенесенә, расасына, милләтенә, теленә, чыгышына, мөлкәти һәм вазифаи хәленә, дингә, инануларына, җәмәгать берләшмәләренә карауларына бәйлә рәвештә нинди дә булса турыдан-туры яки турыдан-туры булмаган чикләүләр тыела.

2.4. Сораштыруда катнашу ирекле һәм ихтыяри. Сораштыру барышында берәүне дә үз фикерләрен һәм инануларын белдерергә яки алардан баш тартырга мәҗбүр итә алмыйлар.

2.5. Сораштыру нәтижеләрен өзәрләү, үткәрү һәм билгеләү законлылык, ачыклык һәм хәбәрдарлык принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

2.6. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары халыкка сораштыруда катнашу хокукын гамәлгә ашыруда ярдәм итәргә тиеш.

3. Сораштыруга кертелә торган сораулар

3.1. Сораштыруга чыгарылырга мөмкин:

- Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл жирлегә халкының мәнфәгатьләренә турыдан-туры кагыла торган һәм Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл жирлегә Уставы жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә керткән мәсьәләләр;

- "Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл жирлегә" муниципаль берәмлеге жирләренәң төбәк һәм төбәкара әһәмияттәге объектларга максатчан билгеләнешен үзгәртү мәсьәләләре.

3.2. Сораштыруда чыгарыла торган мәсьәләләр Россия Федерациясе законнарына һәм Татарстан Республикасы законнарына, Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл жирлегә Уставына каршы килмәскә тиеш.

Сораштыруда чыгарыла торган мәсьәләләр, аларны күпләп аңлату мөмкинлеген булдырмас өчен, формалаштырылырга тиеш.

4. Сораштыру төрләре

4.1. Сораштыру яшерен, исемле яки ачык тавыш бирү юлы белән үткәрелә.

4.2. Яшерен тавыш бирү сораштыру үткәрү пунктларында бер көн эчендә сораштыру кәгазьләре буенча үткәрелә.

4.3. Исемле тавыш бирү сораштыру үткәрү пунктларында да, сорашып белешүдә катнашучыларның яшәү урыны буенча сораштыру үткәрү комиссиясе әгъзалары тарафыннан да бер яки берничә көн дәвамында сорашып белешү кәгазьләре яисә сораштыру исемлекләре буенча үткәрелә.

4.4. Сораштыру шулай ук гражданныр жыелышларында ачык тавыш бирү формасында үткәреләргә мөмкин.

5. Сораштыру билгеләү тәртибе

5.1. Югары Ослан районының Ямбулат авыл жирлегә гражданнырын сораштыру түбәндәге инициатива буенча үткәрелә:

- Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл жирлегә Советы яисә Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл жирлегә башлыгы - жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча;

- Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары - "Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл жирлегә" муниципаль берәмлеге жирләренәң төбәк һәм төбәкара әһәмияттәге объектлар өчен максатчан билгеләнешен үзгәртү мәсьәләләре буенча.

5.2. Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Советына караган сораштыру үткөрү инициативасы әлеге орган тарафыннан сораштыру билгеләү турында тиешле карар кабул итүдә чагыла.

Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге башлыгына караган сораштыру үткөрү инициативасы авыл җирлеге Советына сораштыру үткөрү турындагы үтенечнамәне җирлек Советына җибәрүдә чагыла.

Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органының сораштыру уздыруы бу орган тарафыннан Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл җирлеге Советына сораштыру уздыру турында үтенечнамә юлламасында белдерелә.

5.3. Сораштыру үткөрү турындагы үтенечнамәдә түбәндәгеләр күрсәтелә:

- сораштыру үткөрү мотивлары;
- сораштыруга чыгарылучы сорауны (сорауларны) тәкъдим итә торган формулировкалар;
- сораштыру территориясе;
- сораштыруны үткөрүнең фаразланган датасы һәм аның төре.

5.4. Гражданның арасында сораштыру үткөрү турында карар Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Советы тарафыннан кабул ителә. Гражданның арасында сораштыру үткөрү өчен "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайты файдаланылырга мөмкин.

5.5. Сораштыруны билгеләү турындагы карар сораштыру үткөрү турында үтенечнамә алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча һәм аны үткөрүгә кадәр 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителергә тиеш. Сораштыруны билгеләү турында карар кабул ителүгә, Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл җирлеге Советы тарафыннан сораштыру инициаторы белән сораштыруга чыгарылучы сорауның (сорауларның) формулировкасын килештерү (төгәлләштерү) мөмкин.

5.6. Әгәр сораштыруга чыгарылучы мәсьәләнең (мәсьәләләрнең) формулировкасы гамәлдәге законнарга, әлеге Нигезләмәгә каршы килсә, Югарыда Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Советы инициаторга сораштыру үткөрүдән баш тартырга хокуклы.

5.7. Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Советының гражданның арасында сораштыру билгеләү турындагы карарында билгеләнә:

- сораштыру үткөрү датасы һәм сроклары;
- сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган мәсьәләнең (мәсьәләләрне) формулировкасы;
- сораштыру үткөрү методикасы;
- сораштыру кәгазе формасы (сораштыру исемлеге);
- сораштыруда катнашучы халыкның минималь саны;
- "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтынан файдаланып, гражданның арасында сораштыру уздырган очракта, сораштыруда катнашучыларны идентификацияләү тәртибе.

5.8. Гражданның сораштыру якшәмбегә генә билгеләнергә мөмкин.

5.9. Сораштыру билгеләү турындагы карар аны үткәргә кадәр 10 көннән дә соңга калмыйча мәҗбүри бастырып чыгарылырга тиеш.

6. Сораштыру үткәру буенча Комиссия

6.1. Гражданнарны сораштыру үткәруне сораштыру Комиссиясе (алга таба - Комиссия) әзерли һәм уздыра.

6.2. Комиссия, инициаторлар тәкъдимнәре нигезендә, сораштыру үткәру территориясеннән чыгып, 3 - 5 кешедән торган депутатлар Советы тарафыннан билгеләнә.

6.3. Комиссия составына вәкилләклә орган, Башкарма комитет вәкилләре, шулай ук сораштыру үткәрелә торган территориянең жәмәгәтчеләк вәкилләре мәҗбүри рәвештә кертелә.

6.4. Комиссия аны оештыру турында Карар кабул ителгәннән соң өченчә көннән дә соңга калмыйча чакырыла. Беренчә утырышта Комиссия үз составыннан ачык тавыш бирү юлы белән Комиссия рәисен һәм Комиссия секретарен сайлый, сораштыру участокларын раслый, шулай ук сораштыру үткәру пунктларында үткәрелә торган очракта, мондый пунктларның санын һәм урынын раслый.

Комиссия утырышын аның рәисе кирәк булган саен чакыра. Комиссия утырышы, әгәр анда Комиссия әгъзаларының билгеләнгән саныннан кимендә яртысы катнашса, хокуклы дип санала.

Комиссия карарлары ачык тавыш бирү юлы белән утырышта катнашучылардан күпчеләк тавыш белән кабул ителә.

Комиссия гражданнарны сораштыру үткәру өчен кирәклә санда эш төркемнәре булдырырга хокуклы.

6.5. Сораштыру участоклары, Комиссиянең урнашкан урыны һәм гражданнардан сорашып белешү үткәру пунктларының урнашкан урыны сорашып белешү үткәру көненә кадәр кимендә 10 көн кала басылып чыгарга (халыкка житкереләргә) тиеш.

6.6. Сораштыру үткәру буенча Комиссия:

- әлеге Нигезләмәнең гражданнар арасында сораштыру үткәру вакытында үтәләшен оештыра;
- сораштыру үткәру пунктлары жиһазландыра;
- сораштыру кәгазьләрен яисә сораштыру исемлекләрен әзерләүне тәэмин итә;
- сораштыру вакытында имзалар жыюны оештыра;
- Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл жирлегендә яшәүчеләрнең сораштыруда катнашуын тәэмин итә;
- әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртипкә туры китереп, сораштыруда катнашучыларның тавыш бирүләрен үткәруне оештыра;
- Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл жирлеге жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, жәмәгәт берләшмәләре, массакүләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек итә;
- гражданнарның сораштыру нәтижеләрен билгели;
- гражданнар арасында сораштыру үткәру белән бәйле гаризаларны һәм шикаятләрне карый;

- гамәлдәге законнар һәм әлеге Нигезләмә нигезендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

6.7. Комиссия вәкаләтләре Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Советы тарафыннан үткәрелгән сораштыру нәтижеләрен рәсми бастырып чыгарганнан (халыкка җиткерелгәннән) соң туктатыла.

6.8. Комиссия эшчәнлеген матди-техник, оештыру ягыннан тәэмин итү Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Башкарма комитеты тарафыннан тәэмин ителә.

7. Сораштыру участкалары. Сораштыруда катнашучылар исемлеге

7.1. Сораштыру участогы-анда граждандан сораштыру гамәлгә ашырылган Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге территориясе буенча сораштыру үткәру Комиссиясе тарафыннан билгеләнгән.

Сораштыру территориясе бердәм сораштыру участогында булырга мөмкин яки комиссия карары буенча берничә сораштыру участогына бүленергә мөмкин.

Сораштыру участкаларында сораштыру үткәру вакытында тавыш бирү өчен махсус җиһазландырылган бүлмәләр булырга тиеш. Участокларда тавыш бирүне Комиссия әгъзаларының берсе җитәкли торган участкаларга юнәлдерелгән Комиссия әгъзалары тәэмин итә.

7.2. Сораштыруда катнашучылар исемлегенә сайлау хокукына ия муниципаль берәмлек халкы кертелә. Исемлектә фамилиясе, исеме, әтисенең исеме, туган елы (18 яшендә - өстәмә көн һәм ай) һәм сораштыруда катнашучының яшәү урыны күрсәтелә. Сораштыру уздыру буенча конкрет участката яшәүченә катнашучылар исемлегенә керту өчен аның яшәү урыны шушы участок территориясендә булу факты нигез булып тора. Яшәүче сораштыруда катнашучылар исемлегенә бары тик сораштыру үткәру буенча бер участката гына кертелә. Сораштыруда катнашучылар исемлеге ике нөсхәдә төзелә һәм исемлек төзегән Комиссия рәисе һәм Секретаре тарафыннан имзалана.

Әлеге Нигезләмә нигезендә сораштыруда катнашу хокукына ия булган кешеләр исемлегенә өстәмә керту теләсә кайсы вакытта, шул исәптән сораштыру уздырылган көнне дә рәхсәт ителә.

Сораштыруда катнашу хокукына ия булган кешеләр исемлегенә тавышларны санау башланганнан соң үзгәрешләр керту тыела.

Сораштыруда катнашучылар исемлеге сораштыру уздырылганчы 10 көннән дә соңга калмыйча төзелә.

8. Сораштыру бите

8.1. Сораштыру көгазендә сораштыруга чыгарылган сорауның (сорауларның) төгәл гәүдәләндерелгән тексты һәм буш квадратлар урнаштырыла торган тавыш бирүченең "ӘЙЕ" яки "КАРШЫ" сүзләре белән ихтыяр белдерү вариантлары күрсәтелә.

Сораштыруга берничә сорау чыгарганда алар бер сораштыру кәгазенә кертелә, эзлекле рәвештә нумерлана һәм бер-берсеннән горизонталь линияләр белән аерыла. Норматив хокукый акт проектын сораштыру өчен нинди дә булса статьяның яисә нинди дә булса пунктның альтернатив редакцияләре шулай ук эзлекле рәвештә нумерлана.

Исемле тавыш бирү өчен кулланыла торган сораштыру кәгазендә тавыш бирү турында мәгълүмат кертү өчен буш урын булырга тиеш.

Сораштыру кәгазендә аны тутыру тәртибе турында аңлатма бирелә. Битнең уң өске почмагында Комиссия рәисе һәм секретаре имзалары куела.

9. Сораштыру исемлеге

9.1. Сораштыру исемлеге исемле тавыш биргәндә кулланыла һәм графаларына сораштыруда катнашучыларның фамилияләре, исеме, әтисенең исеме, туган көне, яшәү урыны турында мәгълүматлар кертелгән таблицадан гыйбарәт. Сораштыруга чыгарылган сорауның (сорауларның) төгәл әйтелгән тексти астында әлеге графалардан уңда тавыш бирүченең "ӘЙЕ" яки "КАРШЫ" сүзләре белән җавап вариантлары күрсәтелә һәм тавыш бирүдә катнашучылар имзасы өчен урын кала.

Сораштыруга берничә сорау чыгарганда алар эзлекле рәвештә сораштыру исемлегендә урнашалар.

9.2. Сораштыру исемлеге һәр биттә Комиссия рәисе һәм Секретаре тарафыннан имзалана.

10. Сораштыру үткөрү тәртибе

10.1. Сораштыру Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Советы тарафыннан гражданнар арасында үткәрелгән сораштыру нәтижәләре буенча билгеләнгән көнне (яки көннәрдә) үткәрелә.

10.2. Сораштырулар үткөрү пунктларында гражданнарны сораштыру җирле вакыт буенча иртәнге сигез сәгатьтән кичке егерме сәгатькә кадәр башкарыла.

11. Сораштыру үткәргәндә яшерен тавыш бирүне үткөрү тәртибе

11.1. Яшерен тавыш бирү яшерен тавыш бирү урыннары махсус җиһазландырылган һәм тавыш бирү вакытына мөһер сугылган әржәләр урнаштырылган сораштыру уздыру пунктларында үткәрелә.

11.2. Сораштыру кәгазе сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча тавыш бирүче Комиссия әгъзалары тарафыннан бирелә. Сораштыру кәгазен алганда тавыш бирүче паспорт яки аның шәхесен һәм яшәү урынын раслаучы башка документ күрсәтә һәм сораштыруда катнашучылар исемлегендә үз фамилиясенә каршы языла. Сораштыруда катнашучылар исемлегендә паспорт мәгълүматларын тутыру таләп ителми.

11.3. Әгәр тавыш бирүченең сораштыру кәгазен алуда мөстәкыйль рәвештә имза салу мөмкинлеге булмаган очракта, ул, Комиссия әғзаларынан тыш, башка зат ярдәменән файдаланырга хокуклы.

Сораштырыла торган кешегә ярдәм күрсәткән зат үз фамилиясен күрсәтеп, "Сораштыру катнашучысының сораштыру кәгазе алу турында имзасы" графасында языла.

11.4. Сораштыру кәгазе анда башка затлар булу рөхсәт ителмәгән махсус жиһазландырылган урында (кабиналарда яки бүлмәләрдә) тавыш бирүче белән тутырыла һәм тавыш бирү тартмасына төшерелә.

Тавыш биргәндә сораштыруда катнашучы квадратта үзенең ихтыяр белдерүе нигезендә "ӘЙЕ" яки "КАРШЫ" сүзе астында теләсә нинди билге куя.

Комиссия әғзалары сораштыру серен тәэмин итәләр.

Әгәр тавыш бирүче сораштыру кәгазе тутырганда хата ясаган дип санаса, ул сораштыру кәгазе биргән комиссия әғзасына, бозылганы урынына яңа сораштыру кәгазе бирү үтенече белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

Комиссия әғзасы тавыш бирүчегә яңа сораштыру кәгазе бирә, шул ук вакытта сораштыруда катнашучылар исемлегендә әлеге катнашучының фамилиясенә каршы тиешле билге ясый. Бозылган сораштыру кәгазе юкка чыгарыла, бу хакта комиссия әғзалары тарафыннан тиешле акт төзелә.

Тутырылган сораштыру кәгазьләре тавыш бирүче тартмага жибәрелә, ул комиссия әғзаларының күз алдында булырга тиеш.

Тартмаларның саны Комиссия тарафыннан билгеләнә. Күчермә тартмалар кулланып тавыш бирүне үткөрү турындагы мәсьәләне Комиссия мөстәкыйль хәл итә.

11.5. Әгәр Комиссия әғзасы сораштыру серен боза яки сораштыруда катнашучыларның ихтыяр белдерүенә йогынты ясарга омтыла икән, ул кичекмәстән аның эшендә катнашудан читләштерелә. Эштән азат итү турындагы карар әлеге участка Комиссия эшен җитәкләүче Комиссия әғзасы тарафыннан, тиешле беркетмә төзелеп һәм әлеге участка сораштыру үткөрүне гамәлгә ашыручы Комиссиянең барлык әғзалары имзалары белән кабул ителә.

12. Сораштыруда исемле тавыш бирүне үткөрү тәртибе

12.1. Исемле тавыш бирү сораштыру үткөрү пунктларында да, гражданның яшәу урыны буенча да үткәрелергә мөмкин.

12.2. Исемле тавыш бирү сораштыру кәгазьләре буенча да, сораштыру исемлекләре буенча да үткәрелергә мөмкин.

12.3. Сораштыру исемлекләре буенча исемле тавыш биргәндә шәхесне һәм яшәу урынын таныкларчы паспорт яки башка документ күрсәткәндә тавыш бирүче сораштыру исемлегендә үз фамилиясенә каршы аның ихтыяр белдерүенә туры килә торган графадагы теләсә кайсы билгене куя һәм кул куя.

12.4. Сораштыру кәгазьләре буенча исемле тавыш биргәндә тавыш бирүче үз фамилиясен, исемен һәм атасының исемен, адресын сораштыру кәгазенә яза, квадратта "ӘЙЕ" яки "КАРШЫ" сүзләрен куя һәм шунда ук кул куя.

Тавыш бирүче үтенече буенча сораштыруда катнашучы турында мәгълүматны сораштыру кәгазенә Комиссия әгъзасы кертә ала, ләкин тиешле квадратта тавыш бирүче үзе билге куя һәм үзе кул куя.

12.5. Һәр көн ахырында, сораштыру үткөрү вакыты дәвамында, тутырылган сораштыру кәгазьләре Комиссиягә сораштыру үткөргән затлар тарафыннан жиберелә.

12.6. Сораштыру кәгазе буенча тавыш бирү мәгълүматлары Комиссия әгъзалары тарафыннан сораштыру нәтижеләрен билгеләү өчен төп документ булып торган сораштыру исемлегенә кертелә.

13. Ачык тавыш бирүне үткөрү тәртибе

13.1. Комиссия, әгәр сораштыруда катнашучы кешеләр саны 1000 кешедән артмаса, сораштыруга чыгарылган мәсьәлә (мәсьәләләр) буенча тавыш бирү өчен, сораштыруда катнашучылар жыелышын үткөрергә хокуклы. Жыелышта катнашучыларны теркәү сораштыруда катнашучылар исемлеге буенча үткәрелә. Жыелышны кимендә өч кешедән торган комиссия вәкилләре ачып жиберә һәм алып бара. Жыелышта кызыксынган якларның сораштыруга чыгарылган мәсьәлә (мәсьәләләр) буенча чыгышлары рәхсәт ителә, гражданның сорауларына җаваплар бирелә, эмма фикер алышу үткәрелми.

13.2. Жыелышта тавыш бирү һәр мәсьәлә буенча "ӘЙЕ" дип аерым һәм "КАРШЫ" дип аерым үткәрелә. Тавыш бирүдә исемлеккә кертелгән һәм жыелышта теркәлгән сораштыруда катнашучылар гына катнаша. Тавыш бирү нәтижеләре жыелышта катнашкан барлык Комиссия әгъзалары тарафыннан имзаланган беркетмәгә кертелә.

13.3. Жыелыш сораштыруда катнашучылар исемлегенә кертелгән 25 проценттан артык кешенең катнашуы белән хокуклы.

14. Сораштыру нәтижеләрен билгеләү

14.1. Сораштыру үткөргәннән соң, Комиссия сораштыру катнашучылары буенча тавыш бирү нәтижеләрен исәпләп чыгара һәм сораштыру нәтижеләре турында үзенең карарын сораштыру нәтижеләре турында беркетмә белән рәсмиләштерә, анда түбәндәге мәгълүматлар күрсәтелә:

- беркетмә төзү датасы;
- сораштыру үткөрү вакыты: башлану һәм тәмамлану даталары;
- сораштыру үткөрү буенча участок адресы;
- сораштыру территориясе (әгәр сораштыру шәһәр территориясе өлешендә үткәрелсә, микрорайоннар, урамнар, йорт номерлары, һичшиксез күрсәтелә);
- сораштыру уздырганда тәкъдим ителә торган мәсьәләнең (мәсьәләләрне) формулировкасы;
- сораштыруда катнашу исемлегенә кертелгән гражданның гомуми саны;
- сораштыруда катнашкан гражданның саны;
- сораштыруны үткән яки булган дип тану;
- сораштыруны чын яки дәрәс түгел дип тану;

- сораштыру исемлегендә гамәлгә яраксыз дип танылган язмалар саны яки гамәлгә яраксыз дип танылган сораштыру кәгазьләре саны;
- сораштыруга чыгарылган сорауга җавап биргәндә "ӘЙЕ" дип бирелгән тавышлар саны;
- сораштыруга чыгарылган сорауга җавап биргәндә "КАРШЫ" дип бирелгән тавышлар саны;
- сораштыру нәтижәләре (әгәр аңа "ӘЙЕ" дип җавап биргәндә тавыш бирүдә катнашкан сораштыруда катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, сораштыру хупланган дип санала).

14.2. Әгәр сораштыру берничә мәсьәлә буенча үткәрелсә, тавышларны санау һәм һәр мәсьәлә буенча беркетмә төзү аерым башкарыла.

14.3. Сораштыру кәгазендә язу дәрәс түгел дип таныла:

- сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс итеп билгеләү мөмкин булмаса;
- язда тавыш бирүче яки аның имзасы турында мәгълүмат булмаса;
- кабат язмалар булса.

Сораштыру кәгазьләре гамәлдә түгел дип таныла:

- билгеләнмәгән үрнәктәге,
- Комиссия әгъзаларының билгесе булмаса,
- алар буенча сораштыруда катнашучыларның фикерен дәрәс итеп билгеләү мөмкин булмаса.

14.4. Комиссия сораштыруда катнашкан кешеләр саны, сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлек халкының минималь санын сораштыру билгеләү турында Югары Ослан районы Ямбулат авыл җирлеге Советы карары белән билгеләнмәгән булса, сораштыруны узмаган дип таний.

14.5. Комиссия сораштыру нәтижәләрен дәрәс түгел дип таний:

- сораштыру уздырганда җибәрелгән хокук бозулар гражданның ихтыяр белдерү нәтижәләрен дәрәс билгеләргә мөмкинлек бирмәсә;
- әгәр сораштыру исемлегендә гамәлгә яраклы дип танылган язмалар саны сораштыруда катнашкан гражданның санының 80 проценттан кимрәген тәшкил итсә;
- әгәр дәрәс дип танылган сораштыру кәгазьләре саны сораштыруда катнашкан гражданның санының 80%тан кимрәген тәшкил итсә.

14.6. Сораштыру нәтижәләре турында беркетмә 2 нөсхәдә төзелә һәм Комиссиянең барлык әгъзалары тарафыннан имзалана. Беркетмәгә кул куелганда Комиссиянең кайбер әгъзалары булмаса, беркетмәдә бу хакта аларның булмавы сәбәпләрен күрсәтеп язма яса.

Беркетмә яисә аның аерым нигезләмәләре белән килешмәгән Комиссия әгъзасы беркетмәгә кушып бирелә торган аерым фикерне язма рәвештә баян итәргә хокуклы, бу хакта беркетмәдә тиешле язма языла. Беркетмә, әгәр ул Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Советы карары белән билгеләнгән сораштыру үткөрү буенча Комиссия әгъзаларының күпчелеге белән имзаланган булса, гамәлдә була.

Беркетмәгә кул кую көне Комиссия әгъзалары тарафыннан сораштыру нәтижәләрен билгеләү көне булып тора.

14.7. Беркетмәнең беренче нөсхәсе Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Советына сораштыру кәгазьләре яки сораштыру исемлекләре белән җибәрелә, беркетмәнең икенче нөсхәсе сораштыру үткөрү инициаторына җибәрелә. Беркетмәнең беренче нөсхәсенә Комиссиягә керткән язма шикаятьләр, гаризалар һәм алар буенча кабул ителгән карарлар теркәлә. Шикаятьләрнең, гаризаларның һәм алар буенча кабул ителгән карарларның расланган күчermәләре беркетмәнең икенче нөсхәсенә теркәлә.

Беренче нөсхәнең күчermәләре массакуләм мәгълүмат чараларына, җирле иҗтимагый берләшмәләргә һәм территорияль иҗтимагый үзидарә органнарына тапшырылырга мөмкин.

14.8. Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Комиссиясе һәм Советы сораштыру үткөрү буенча документларның сакланышын, тугырылган сораштыру кәгазьләренең һәм сораштыру исемлекләренең кагылгысызлыгын тәэмин итәләр.

15. Сораштыру нәтижәләре

15.1. Сораштыру нәтижәләре, алар билгеләнгәннән соң 10 көннән дә соңга калмыйча, басылып чыгарга (халыкка игълан ителергә) тиеш.

15.2. Сораштыру барышында ачыкланган халык фикере тәкъдим итү характерына ия. Сораштыру нәтижәләре Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлегенең җирле үзидарә органнары һәм җирле үзидарә органнарының вазыйфаи затлары, шулай ук Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары тарафыннан мәҗбүри каралырга тиеш һәм карарлар кабул иткәндә исәпкә алына.

15.3. Җирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары сораштыру нәтижәләренә каршы килә торган карарлар кабул иткән очракта, күрсәтелгән органнар тиешле карар кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә тиешле мәгълүматны бастырып чыгару (халыкка җиткерү) юлы белән шундый карар кабул итү сәбәпләрен халыкка җиткерергә тиеш.

16. Сораштыру материалларын саклау

16.1. Сораштыру материаллары Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Советында Югары Ослан муниципаль районы Ямбулат авыл җирлеге Советы депутатларының вәкаләтләре срогы тәмамланганчы саклана, ә аннары муниципаль архивка саклауга җибәрелә.

16.2. Күрсәтелгән материалларны саклау срогы Югары Ослан муниципаль районының Ямбулат авыл җирлеге Советы тарафыннан билгеләнә, әмма 1 елдан да ким була алмый.

17. Сораштыру үткөрүне финанс белән тәэмин итү

17.1. Гражданны сораштыру эзерләүгә һәм үткөрүгә бөйле чараларны финанслау түбәндәге акчалар хисабына гамәлгә ашырыла:

- жирле бюджет проекты-жирле үзидарә органнары яки жирлек халкы инициативасы буенча сораштыру үткәргәндә;
- Татарстан Республикасы бюджеты -Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнары инициативасы буенча сораштыру үткәргәндә.

18. Сораштыруда катнашуга гражданның хокукларын бозган өчен жаваплылык

18.1. Көчләү, сатып алу, янау, документлар ясау юлы белән Россия Федерациясе гражданы тарафыннан сораштыруда яки комиссия әгъзалары эшендә катнашу хокукын ирекле гамәлгә ашыруга комачаулый торган затлар гамәлдәге законнар нигезендә жаваплы булалар.

Совет Рәисе Урынбасары,
ТР Югары Ослан муниципаль районы
Ямбулат авыл жирлеге башлыгы урынбасары

М.Н. Әхмәтжанов